

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie

Met dit besluit wordt de nieuwe Europese drinkwaterrichtlijn omgezet. Deze richtlijn legt de focus op een risicobeheer van bron tot kraan, een verbetering van de toegang tot veilig drinkwater voor iedereen, op de promotie van kraanwater en op het beter informeren van het grote publiek over de openbare drinkwaterbevoorrading. Gelet op de al zeer gedetailleerde invulling van de richtlijn is de vrije beleidsruimte beperkt. Het huidige beleid inzake de kwantitatieve aspecten van de openbare waterbevoorrading wordt verder gericht uitgewerkt. Algemeen wordt ingezet op het verhogen van het inzicht in de werking van de openbare waterleveranciers, op een verhoogde mate van sturing vanuit de Vlaamse overheid op alle waterleveranciers en op de ontwikkeling van het instrumentarium voor de sturing en opvolging.

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het huidige drinkwaterbesluit (besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie) is een gedeeltelijke omzetting van de vorige Europese drinkwaterrichtlijn (98/83/EG). De bepalingen uit de richtlijn rond de voedingsbedrijven en flessenwater zijn federale materies. Het Vlaamse drinkwaterbesluit bevat naast kwaliteit ook aspecten rond kwantiteit en leveringszekerheid. Deze aspecten blijven behouden.

////////////////////////////////////

[2] De WaterRegulator wijst op het feit dat je als private waterleverancier een heel aantal taken niet moet uitvoeren die de openbare waterleverancier wel moet doen. Dit zou kunnen leiden tot marktverstoring. Dit omdat de private waterleveranciers hierdoor (minder verplichtingen) drinkwater goedkoper zouden kunnen aanbieden. De recente evoluties in watervoorziening wijzen erop dat waterlevering door private waterleveranciers zal toenemen.

tabel 1: overzicht van de verplichtingen voor openbare en private waterleveranciers na advies van de WaterRegulator, SERV en Milia-raad

[7-1] Over de langetermijnvoorzieningsplan en tariefregulering adviseert de WaterRegulator om in art. 24 §3 het woord 'transport' te vervangen door toevoer.

[7-2] Daarnaast vraagt de WaterRegulator ook om te verduidelijken waar de resultaten van een behoefteprognose voor drinkwater en de draagkracht van de ruwwaterbronnen te vinden zijn.

[7-3] Als laatste wordt een wijziging gevraagd van het laatste lid 'De openbare waterleverancier waarborgt een afstemming tussen het langetermijnvoorzieningsplan en het tariefplan zoals bepaald in artikel 5 van het besluit van Vlaamse Regering van 5 februari 2016 houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur

Deze aanbeveling leidt niet tot een wijziging van het besluit.

Met het Strategisch Plan Watervoorzienig – openbare waterbevoorrading is, zoals de Raden aangegeven, een belangrijke stap gezet. Daarnaast is ook de Blue deal te vermelden. Gekoppeld aan het klimaatadaptatiebeleid zal verder invulling gegeven worden aan deze visie.

Deze aanbeveling leidt niet tot een wijziging van het besluit.

[7-1] Voor het invulling van het risicobeheer van de onttrekkingsgebieden, is het aan de overheid om te beslissen om al dan niet bijkomende maatregelen op te leggen om vervuiling te voorkomen.

Deze aanbeveling leidt niet tot een wijziging van het besluit.

[7-2] De raden stellen dat de overheid het actieplan moet opstellen rond de risico's van het huishoudelijke leidingnet.

[11] Het jaarlijkse stakeholdersoverleg waar de Raad naar verwijst is de Klankbordgroep AWVR. De raden vragen een verankering van dit overlegforum in het besluit.

[12] De raden wijzen op de belangrijke rol van de lokale besturen en de lokale stakeholders voor het aanleveren van de nodige informatie en het uitvoeren van acties. De Raden menen dat uit de stakeholderanalyse moet volgen wie welke actie opneemt. Daarnaast vragen de Raden ook om de bovenlokale overheden te betrekken bij dit actieprogramma (stations, scholen, publieke gebouwen, ...)

[13] De raden vragen aandacht voor de problematiek van waterschaarste en dus om bij het uitwerken van maatregelen, voldoende aandacht te hebben voor de noodzaak om spaarzaam om te gaan met water.

[14] De raden vragen om via dit besluit een aanpassing van de keuring voor installaties van tweedecircuitwater mee te nemen (te beperken naar kwetsbare doelgroepen).

[15] De raden steunen de risicobenadering. Ze wijzen er wel op dat voor de implementatie nog nadere richtlijnen nodig zijn over de inhoud van de rapporteringen voorzien in artikel 7.

Pagina 9 van 41

[16] Voor wat betreft artikel 12, derde lid vragen de raden om toe te voegen dat het gebruik van materialen die niet voldoen aan de NBN-EN normen enkel kan in afwachting van het verkrijgen van een goedkeuring. Daarnaast vragen de raden ook een verduidelijking hoe deze regeling past in de verplichtingen uit de richtlijn, die stelt dat de lidstaten aan hun plichten voldoen “door de relevante Europese normen voor specifieke behandelingschemicaliën of filtermaterialen te gebruiken”.

[17] De raden bevelen aan om de procedures inzake gebruiksbeperkingen af te stemmen op het droogtebeleid.

[18] Eén van de belangrijke nieuwe chemische parameter in het besluit is PFAS. De raden steunen de aangekondigde jaarlijks evaluatie om daar meer duidelijkheid te creëren over de voorgestelde normstelling en de nieuwe wetenschappelijke inzichten. De Raden vragen om daarbij ook het maatschappelijk middenveld te betrekken en zijn bereid dat overleg mee te faciliteren.

[19] De raden vragen om te bekijken of de nieuwe normen voor lood en chroom sneller bereikt kunnen worden.

Als laatste [20] noteren de raden een tekstuele opmerking rond het woordgebruik na raadpleging, in samenwerking.

⁵ <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/overleg/droogtecommissie/draaiboek/draaiboek-coördinatie-waterschaarste-en-droogte/view>

[7.1.] De RvS merkt op dat het toekennen van een verordenende bevoegdheid door de Vlaamse Regering aan één van haar leden, enkel toelaatbaar is in zoverre die delegatie slechts regels van bijkomstige aard of van beperkt belang betreft. De delegatie in artikel 1, § 3, kan volgens de Raad niet beschouwd worden als een regeling van bijkomstige of detailmatige aard.

Om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de RvS wordt het betreffende artikel aangepast. Het mandaat voor de minister voor het vastleggen van kritische prestatie-indicatoren en het bepalen van de frequentie voor de rapportering wordt behouden omdat er kan worden aangenomen dat dit bepalingen van bijkomstige aard of van beperkt belang zijn en er met het vaststellen ervan als dusdanig geen inhoudelijke beleidskeuze gemaakt worden. De bepaling dat de minister ook doelstellingen of tussentijdse doelstellingen kan vastleggen voor de kritische prestatie-indicatoren wordt aangepast. Er wordt geëxpliceerd dat het 'indicatieve' doelstellingen betreft. Wanneer via de opvolging blijkt dat deze indicatieve doelstellingen niet gehaald worden en hierdoor onvoldoende, niet tijdig of geen invulling gegeven wordt aan de doelstellingen opgenomen in dit besluit, kunnen bijkomende doelstellingen verankerd worden via een aanvullende besluit door de Vlaamse Regering.

Die bevoegde autoriteit moet voor de uitvoering van wat is opgenomen onder 2° tot 5° het nodige doen om hetgeen de Vlaamse Regering uitvaardigt van nadere regels in de praktijk efficiënt en effectief toepasbaar te maken voor de verschillende actoren. De invulling van de beleidsmarges liggen vast in artikel 2.2.1, §1 van het decreet integraal waterbeleid en de ontworpen bepalingen in het ontwerp besluit. De richtlijnen die de bevoegde entiteiten kunnen uitwerken betreffen organisatorische aspecten, louter technische aspecten, manier van rapporteren aan de entiteiten,...

[8] In het ontwerpbesluit is er een onderscheid gemaakt tussen de verschillende waterleveranciers dat berust op een objectief criterium. De RvS stelt dat de er over gewaakt moet worden dat voor

Pagina 13 van 41

De term drinkwaterbesluit in deze nota refereert naar het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie.

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Dit hoofdstuk legt het doel vast van het besluit en definieert de gebruikte begrippen.

Artikel 1

Dit legt het toepassingsgebied vast, voor wie en wat het doel is van dit besluit.

Naast de aspecten van de drinkwaterrichtlijn zijn ook de productie en levering expliciet mee opgenomen in deze doelstellingen. De toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie is een belangrijk artikel uit de richtlijn en daarom is in paragraaf 2, tweede alinea hiernaar verwezen. Het verzekeren van de levering van collectieve waterbevoorrading is ook mee opgenomen in deze doelstelling.

Paragraaf 3 is nieuw (niet opgenomen in het huidige besluit en niet in de drinkwaterrichtlijn) en geeft een mandaat aan de minister om de waterleveranciers die gebruik maken van een distributienetwerk aan te sturen door het vastleggen van KPI's en indicatieve (tussentijdse) doelstellingen ervoor. Dit is een moderne manier voor de opvolging en evaluatie van de werking van de bedrijven. Deze paragraaf staat onder de inleidende bepalingen en verwijst naar alle in het besluit toegewezen taken en opdrachten aan de openbare waterleveranciers en aan de private waterleveranciers met een waterdistributienetwerk. Een consultatie van De WaterRegulator wordt voorzien in de procedure om maximaal aansluiting te vinden bij het opzet van het decretaale mandaat van De WaterRegulator.

Artikel 2

Dit artikel bevat de definities. Hier zijn de definities – alfabetisch geordend – overgenomen uit de richtlijn en uit het bestaande drinkwaterbesluit.

De waterleverancier in dit besluit levert water bestemd voor menselijke consumptie.

Nieuw is de opdeling van de waterleverancier in openbare, private en eigen waterleverancier. Daaraan gekoppeld is ook een definitie opgenomen van openbaar en privaat waterdistributienetwerk. Zo komen we tot de definitie van private waterleverancier die drinkwater produceert en/of levert in het kader van een commerciële activiteit of openbare, al dan niet via een privaat waterdistributienetwerk. De meeste gekende private waterleveranciers leveren water in het kader van een openbare (bv. ziekenhuis, rusthuis, school) of commerciële activiteit (recreatieterrein, levering aan personeel) en hebben geen privaat waterdistributienetwerk. Gelet op de doelstellingen van de drinkwaterrichtlijn en dit besluit, worden de verplichtingen voor de openbare waterleverancier en de private waterleveranciers die gebruikt maakt van een privaat waterdistributienetwerk doorheen het besluit maximaal gelijkgetrokken. De opdeling tussen openbaar, privaat met distributienetwerk, privaat zonder distributienetwerk en eigen waterleverancier is relevant gelet op de verplichtingen die al dan niet gelden. Een overzicht van die verplichtingen is opgenomen in tabel 1.

De definitie van titularis wordt beperkter ingevuld (saneringsnetwerk is niet opgenomen gezien dit geen onderdeel uitmaakt van dit besluit).

Voor de eenduidigheid is ook een definitie opgenomen van *levering van water* en *watervoorzieningssysteem*.

Artikel 3

De openbare waterleverancier heeft dus al sinds 2002 de verplichting om deze monitoring uit te voeren. Deze gerichte monitoring wordt dan ook behouden en de bijlage II deel B.2 geeft hier de nodige bepalingen. De resultaten van deze analyses worden ook naar het publiek gebouw gestuurd. Ook de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk krijgt deze verplichting.

Nu al werken de waterbedrijven samen met AquaFlanders, de sectorvereniging voor de Vlaamse waterbedrijven, rond een hele reeks zaken. Door toe te voegen dat er via samenwerkingsverband gewerkt kan worden, is deze samenwerking juridisch onderbouwd.

Artikel 11

In artikel 11 van richtlijn zijn een aantal taken toegewezen aan de Commissie die eerst uitvoering moeten krijgen alvorens de nationaal beleid verder kan worden uitgewerkt. De delen van artikel 11 die nu al 'omzetbaar' zijn worden alvast opgenomen.

Artikel 12 gaat in op de behandeling van het water tot drinkwater en het gebruik van chemicaliën voor bepaalde processen. De waterleveranciers moeten steeds beoordelen of deze chemicaliën een

- a) al dan niet tegen betaling, aan het publiek diensten worden verstrekt, met inbegrip van plaatsen waar voedingsmiddelen of dranken ter consumptie aangeboden worden;
- b) zieken of bejaarden worden opgevangen en verzorgd;
- c) preventieve of curatieve gezondheidszorgen worden verstrekt;
- d) kinderen of jongeren tot en met schoolgaande leeftijd worden opgevangen, gehuisvest of verzorgd;
- e) onderwijs en/of beroepsopleiding worden verstrekt;
- f) vertoningen plaatsvinden;
- g) tentoonstellingen worden georganiseerd;
- h) sport wordt beoefend;

De minister krijgt het mandaat om randvoorwaarden op te leggen rond de zuiverheden en de dosering van de chemicaliën en de mogelijkheid om nieuwe chemicaliën en/of filtermaterialen goed te keuren waarvoor nog geen Europese gecertificeerde systemen (NBN-EN) bestaan en die in de steeds complexere wordende zuiveringstechnieken hun toepassing vinden.

Afdeling 4. Monitoring

- conformiteitsmonitoring: dit wil zeggen het analyseren van het water dat uit de kraan komt;
- operationele monitoring: dit wil zeggen het nemen van stalen in de hele waterketen en het opvolgen van de kwaliteit ervan.

Paragraaf 4 bepaalt de procedure voor het indienen van het controleprogramma en het rapporteren van de analyseresultaten aan de bevoegde entiteit Leefmilieu.

Voor een type II watervoorzieningssysteem geldt enkel de verplichting om een conformiteitsmonitoring uit te voeren. De resultaten worden meteen doorgestuurd naar de bevoegde entiteit Leefmilieu. Die geeft, in afstemming met de bevoegde entiteit Volksgezondheid, advies. Waarover advies verleend wordt, is gestipuleerd in dit artikel.

Dit is een overname van de bestaande wetgeving.

Nadat het water geleverd wordt door de waterleverancier, kan de gebouwbeheerder (gedefinieerd als abonnee (zoals gedefinieerd in decreet), gebruiker (zoals gedefinieerd in decreet), titularis (zoals gedefinieerd in dit besluit)) dit water opslaan, of nog extra nabehandelen. Bekendste voorbeeld van een nabehandeling is de ontharding van het water. Dit artikel geeft de gebouwbeheerder de verantwoordelijkheid om de nodige monitoring te doen en dus in te staan dat dit water blijft voldoen aan de eisen van water bestemd voor menselijke consumptie.

Nieuw is dat bij de tijdelijke opslag deze controleverplichting wettelijk verankerd is in bijlage II, deel B.3. Tijdelijk opslaan van drinkwater gebeurt vaak in ziekenhuizen of bedrijven, schepen, bunkerboten, vliegtuigen, ... Bij het tijdelijk opslaan van drinkwater zijn potentieel risico's aanwezig die de samenstelling van het water kunnen veranderen (bacteriologisch, nitrietvorming...).

////////////////////////////////////

Artikel 16 Toegang tot water is een nieuw accent dat gelegd wordt in de Europese richtlijn dit als een invulling van het burgerinitiatief Right2Water.

- artikel 22
- artikel 23

Daarnaast is de toegang tot water niet voor iedereen zo evident als je niet kunt aansluiten op het openbaar waterdistributienetwerk. Hier zijn linken met het eerdere Putwateractieplan¹⁷.

- beter zicht krijgen op diegenen die geen toegang hebben tot drinkwater en de toegang voor hen verbeteren;
- gebruik van kraanwater bevorderen door
 - o tappunten te voorzien in openbare ruimtes (binnen en buiten);
 - o bewustmakingsacties, aanmoedigen van gebruik van kraanwater.

- een actieprogramma om de toegang tot drinkwater te bevorderen
- een actieprogramma om kraanwater te promoten

De tweede analyse gaat specifiek over de toegang tot water van de specifieke doelgroep met een beschrijving van de al bestaande en mogelijk nieuwe initiatieven. De analyse start met het

¹⁸ Opgenomen in artikel 5 van het decreet betreffende de armoedebestrijding van 21 MAART 2003

Pagina 26 van 41

analyse is kosteloos, net zoals het advies dat verleend wordt. In dit artikel is ook opgenomen dat het waterbedrijf dit aanbod – gratis analyse en advies – bekend moet maken.

Afdeling 2. Verzekeren van de waterlevering

Enkel het laatste artikel – 29 – van deze afdeling is een omzetting van de richtlijn. De andere artikels van deze afdeling zijn grotendeels een overname van de bestaande artikels 3/1 en 14/1 uit het drinkwaterbesluit. Een aantal aanpassingen zijn nodig om af te stemmen op het nieuwe jargon en evoluties. Zo zijn hier dan ook taken toegevoegd aan de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk.

Artikel 24

Dit artikel start met de centrale doelstelling ‘instaan van een duurzame drinkwatervoorziening’.

Belangrijke instrumenten hiervoor zijn:

- het leveringsplan (§2)
- het langetermijnvoorzieningsplan (§3)

Naast de openbare waterleverancier moet ook de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk een leveringsplan hebben.

De langetermijnvoorzieningsplanning is enkel een verplichting voor de openbare waterleverancier.

Beide plannen zijn interne plannen. Deze plannen van de waterbedrijven worden niet openbaar gemaakt. Ze bevatten nl. gevoelige informatie over bijvoorbeeld kritieke infrastructuur. De openbare waterleveranciers vallen onder de federale regelgeving van kritieke infrastructuur en cybersecurity²⁵. Tussen de bevoegde overheid en de waterbedrijven moeten ook afspraken gemaakt worden over hoe deze gevoelige informatie uitgewisseld wordt.

Deze plannen (leveringsplannen en langetermijnvoorzieningsplannen) van de verschillende openbare waterleveranciers waren de basis voor het *Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen - Drinkwaterbevoorrading via openbare waterdistributie*²⁶. Dit strategisch plan bevat ook de strategische investeringen van de waterbedrijven.

De inhoud van het langetermijnvoorzieningsplan is uitgebreid t.o.v. het drinkwaterbesluit. Naast de aspecten die in het drinkwaterbesluit zijn vastgelegd, is toegevoegd dat de waterbedrijven ook rekening moeten houden met de impact van de klimaatverandering en een gedetailleerd investeringsprogramma voor de eerste 6 jaar moeten voorleggen. Door deze laatste toevoeging is er een afstemming met de 6 jaar van de tarifaire periode. Zo is er een koppeling en afstemming tussen het tariefbeleid en het operationeel beleid en verhogen we het inzicht in het investeringsbeleid van de waterbedrijven. Daarnaast wordt er in dit plan gezien de volksgezondheidskundige impact voor kwetsbare groepen extra aandacht besteed m.b.t. kwaliteit en bedrijfszekerheid aan kwetsbare locaties zoals zorgvoorzieningen.

Ook wat de bevoegde entiteit zal checken bij de doorlichting van deze langetermijnvoorzieningsplannen is aangevuld met volgende punten:

²⁵ Wet van 7 april 2019 tot vaststelling van een kader voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid

Wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuren

²⁶ <https://www.vmm.be/publicaties/strategisch-plan-waterbevoorrading-in-vlaanderen-drinkwaterbevoorrading-via-openbare-waterdistributie>

- het toetsen van de visie en de geplande en te onderzoeken investeringen aan de beleidsvisie en gekende knelpunten, zwakheden of kansen;
 - na te gaan of opportuniteiten voor structurele samenwerking en gezamenlijke investeringen in kaart gebracht en geëvalueerd werden en benut.
- Door deze extra punten op te nemen, kan de overheid meer sturend optreden.

Artikel 25

Dit artikel is een overname van het drinkwaterbesluit en bepaalt de modaliteit rond de nooddrinkwatervoorziening (moet voldoen aan de kwaliteitseisen van water bestemd voor menselijke consumptie) en noodwatervoorziening. De verplichting voor nooddrinkwatervoorziening of noodwatervoorziening wordt uitgebreid naar de private waterleverancier. Ook zij moeten instaan in een noodvoorziening als er geen water of geen drinkwater meer uit de kraan komt.

Ook de melding van onderbreking van de waterlevering (paragraaf 2) is uitgebreid, die geldt nu zowel voor de openbare als de private waterleverancier. Nieuw is ook dat een onderbreking van meer dan 24 uur in de waterlevering aan publieke gebouwen categorie 1, gemeld moet worden aan bevoegde entiteit. Dit geeft deels invulling aan *artikel 16 Toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie* van de richtlijn.

Artikel 26

Dit artikel is ook een overname van het drinkwaterbesluit en legt vast dat de waterbedrijven een nood- en interventieplan moeten hebben.

Nieuw is de toevoeging van de term *bedrijfscontinuïteitsplan*. Een bedrijfscontinuïteitsplanning is een gangbaar instrument voor verzekeren van de bedrijfsvoering. Dit wordt nu dus wettelijk verankerd.

Dit artikel wordt verruimd. Ook de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk krijgt dezelfde verplichtingen.

Artikel 27

In artikel 27 is de meldingsverplichting en de acties opgenomen in geval van een ernstige bedreiging voor de continuïteit van de waterlevering vanuit kwantitatief oogpunt.

Dit artikel werd als laatste wijziging van het drinkwaterbesluit (18 oktober 2019) ingevoerd als artikel 14/1 en wordt dan ook overgenomen.

In paragraaf 1 en 3 is er een uitbreiding naar de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk.

Paragraaf 2 geldt enkel voor de openbare waterleverancier. De minister, de gouverneur of in uitzonderlijke gevallen de burgemeester, kan tijdelijke beperkingen op het gebruik van kraanwater opleggen.

Artikel 28

Net zoals bij kwaliteitsproblemen, moet voor de kwantiteitsproblemen een evaluatienota opgemaakt worden. Dit is een overname van het drinkwaterbesluit (artikel 15 §7.). Ook de private waterleverancier met een waterdistributienetwerk krijgt deze verplichting opgelegd.

Artikel 29

De nieuwe richtlijn legt een focus op lekverliezen en vraagt de lidstaten om een beoordeling te maken van de lekverliezen en de opties om deze verder terug te dringen te evalueren. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van de ILI-meetmethode ("infrastructural leakage index" of "ILI") of een andere geschikte methode.

Uiterlijk op 12 januari 2028 legt de Commissie een drempel vast. Wordt die niet gehaald worden, dan moet Vlaanderen een actieplan indienen.

In de eerste paragraaf is opgenomen dat 6 maanden na goedkeuring van het besluit de waterleverancier een beoordeling heeft van het lekverlies en een streefdoel vastgelegd heeft voor reductie van lekverliezen. Daarnaast moet de waterleverancier ook een actieplan hebben met een inschatting van de eraan gekoppelde uitgaven. Jaarlijks moet de ILI gerapporteerd worden met overzicht van de uitgevoerde investeringen en van desgevallend een bijgestuurd actieplan (paragraaf 3).

Hoofdstuk 4. Informatie aan het publiek

De Europese richtlijn stipuleert heel duidelijk wat er allemaal moet ontsloten worden en op welke wijze (in de meest geschikte en makkelijk toegankelijke vorm). Het aantal gegevens dat moet worden ontsloten is aanzienlijk maar wordt nu al in belangrijke mate ontsloten door de waterbedrijven. Er werd dan ook de keuze gemaakt dat de waterbedrijven deze taak op zich nemen. Ook voor de private waterleveranciers wordt verwacht dat zij instaan voor de gevraagde gegevensontsluiting.

Dit artikel maakt het mogelijk dat iedereen aan de waterleverancier, openbaar of privaat, gratis passende en recente informatie kan opvragen over de kwaliteit van het drinkwater. Ook dit is een overname van de Europese richtlijn.

Afdeling 1. Wijzigingen aan besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting de niet-aangesloten binneninstallatie en installaties voor tweedecircuitwater in onroerende goederen die niet aangesloten zijn of worden op het openbaar waterdistributienetwerk, en het algemeen waterverkoopreglement

Dit artikel wijzigt de definitie die gebruikt wordt om verkort te verwijzen naar het op te heffen besluit van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie en die zal verwijzen naar het ontwerpbesluit.

Met deze artikels worden doorheen het besluit telkens de verwijzing naar het besluit van 13 december 2002 aangepast om te verwijzen naar het ontwerpbesluit.

Met deze wijzigingen wordt uitvoering gegeven aan informatieverplichtingen opgenomen in de Drinkwaterrichtlijn en worden verwijzingen naar het besluit van de Vlaamse Regering van 13

Afdeling 2. Wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 13 mei 2011 tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie

Met dit artikel worden de verwijzingen naar het besluit van 13 december 2002 aangepast in de desbetreffende artikels.

Dit artikel geeft aan de bevoegde entiteit Leefmilieu de taak om in staan voor de rapportering aan Europa van een hele reeks van cijfers en informatie over de implementatie van de richtlijn.

Dit artikel heft het drinkwaterbesluit van 13 december 2002 op.

Artikel 40 geeft de beide bevoegde ministers de opdracht om dit besluit uit te voeren.

Deze bijlage is opgedeeld in twee blokken (a en b). In Vlaanderen zijn er naast parameters ook aandachtstoffen en richtwaarden.

DEEL E - Relevante parameters voor de risicobeoordeling van huishoudelijke leidingnetten

Som van PFAS is de som van per- en polyfluoralkylstoffen die risicovol worden geacht voor water bestemd voor menselijke consumptie. Dit is een subcategorie van stoffen onder *PFAS totaal*. Deze som van PFAS bestaat minimum uit 20 stoffen die ook expliciet vermeld zijn in de bijlage.

Daarnaast is in het ontwerp bij beide parameters opgenomen dat de bevoegde ministers de vastgelegde parameterwaarde jaarlijks evalueren en rapporteren aan de Vlaamse regering. Indien nodig, worden deze parameterwaarde bijgesteld in het licht van zowel de wetenschappelijke inzichten inzake de effecten van PFAS op de mens als de vooruitgang op vlak van zuiveringstechnieken voor de verwijdering van PFAS uit water. Verder wordt ingezet op het verder beschermen van de wateronttrekkingsgebieden zodat volgens artikel 7 van de kaderrichtlijn water de zuiveringsinspanningen voor de productie van drinkwater zo laag mogelijk worden gehouden.

Voor de nieuwe parameters voorziet de Europese richtlijn in een overgangperiode tot 12 januari 2026 zowel voor wat betreft monitoring als het respecteren van de parameterwaarden. Er wordt geen gebruik gemaakt van deze overgangperiode voor wat betreft de monitoring. Voor al deze nieuwe parameters zijn reeds analysetechnieken beschikbaar met uitzondering van een methode voor het analyseren van het totaal aan PFAS. Daarom wordt voorzien dat er voor deze parameter gewerkt wordt met de lijst van PFAS die volgens de WAC (Wateranalysecompendium water) meetbaar zijn.

Voor pesticiden is de definitie overgenomen uit de richtlijn. Ook de omschrijving van relevante metaboliet (van een pesticide) is opgenomen.

- De parameter PAK's bestaat in uit de *som van 10 individuele PAK's* (dit zijn er zes meer dan in de Europese richtlijn). Deze uitbreiding is nodig omdat ook andere PAK's regelmatig vastgesteld worden in het drinkwater. Het uitbreiden van de lijst van individuele PAK's zorgt ervoor dat ook voor deze PAK's de nodige herstelmaatregelen genomen worden.
- Voor *nitriet* wordt de Europese norm overgenomen, dit is een versoepeling t.o.v. de huidige parameterwaarde die aangewezen is in functie van de intergewestelijke afstemming van het normenkader.
- Voor arseen is in de opmerking opgenomen dat de waterleverancier ernaar streeft om de waarde van 5 µg/l niet te overschrijden. Uit de studie²⁸ in opdracht van het Agentschap Zorg en Gezondheid blijkt dat, wegens de gezondheidsrisico's verbonden aan arseen, er gestreefd moet worden naar een zo laag mogelijke concentratie van arseen in drinkwater.

²⁸ KWR, 2016 - Arseen in Vlaams drinkwater. Normstelling, gezondheidsrisico's en interventiemogelijkheden

In de Europese richtlijn zijn twee aandachtstoffen opgenomen. De richtwaarde voor deze twee stoffen werd op 19 januari 2022 vastgelegd door de Europese commissie³³.

Vlaanderen kan zelf andere stoffen toevoegen die voor onze regio van belang zijn. In dit besluit zijn geen extra stoffen toegevoegd.

Bijlage II Monitoring

Ook deze bijlage bevat een aantal delen:

- Deel A - Algemene doelstellingen en monitoringsprogramma's
- Deel B1, B2, B3, B4, B5 - Parameters en bemonsteringsfrequenties
- Deel C - Risicobeoordeling en risicobeheer van het watervoorzieningssysteem
- Deel D - Steekproefmethoden en plaatsen van monsterneming

Bijlage II bleef in belangrijke mate ongewijzigd in de nieuwe Europese richtlijn en wordt dus voor het overgrote deel overgenomen uit het drinkwaterbesluit.

DEEL A bevat de algemene doelstellingen en monitoringsprogramma's voor het water bestemd voor menselijke consumptie en geldt voor alle waterleveranciers.

In dit deel is ook opgenomen dat een monitoringprogramma ook inspecties over het goed functioneren van de installatie kan omvatten. Dus dit is ruimer dan een analyse van waterstalen.

DEEL B omvat 5 delen. Die zijn steeds op dezelfde wijze zijn opgebouwd: (1) algemeen kader, (2) lijst van parameters en (3) bemonsteringsfrequentie.

DEEL B.1 - Parameters en bemonsteringsfrequentie voor de waterleveranciers geldt voor alle waterleveranciers. Hier worden Groep A en B gedefinieerd. Groep A is een beperkte lijst van parameters die als cruciaal worden beschouwd, Groep B bevat alle parameters waarvoor een parameterwaarde is vastgelegd. De meetfrequentie voor beide groepen is verschillend.

De minimale bemonsteringsfrequentie is vastgelegd. Voor type I watervoorzieningssytemen geldt de frequentie vastgelegd in tabel 1. De frequentie is afhankelijk van het gedistribueerde of geproduceerde hoeveelheid.

Voor type II watervoorzieningssytemen is er de mogelijkheid om de frequentie te verlagen voor parametergroep A en B onder specifieke voorwaarden (opmerking 4 en opmerking 3). In beide opmerkingen is verwezen naar de gebruikstoepassing en de aangewende bron. Als het water enkel gebruikt wordt voor bijvoorbeeld douchen wordt het mogelijk om minder te meten. Afhankelijk van welke bron gebruikt wordt (vb. gezuiverd afvalwater versus grondwater) zal deze verlaging al dan niet toegestaan worden.

Voor type II watervoorzieningssytemen zijn de frequenties opgenomen in tabel 2. Het volledige pakket (groep A en B) wordt bij de eerste ingebruikname geanalyseerd en daarna om de 10 jaar. De controle van parameterpakket A moet jaarlijks gemeten worden waarbij gebruik gemaakt kan worden van de opties voor het verlagen van de meetfrequentie. In het drinkwaterbesluit is nu een frequentie opgenomen van 1 keer om de 5 jaar. De hogere frequentie van opvolging van de waterkwaliteit is verantwoord omdat steeds meer andere bronnen dan grondwater (zoals regenwater, gezuiverd afvalwater, ...) gebruikt worden voor drinkwaterproductie, aan deze bronnen zijn meer risico's aan verbonden.

³³ . COMMISSION IMPLEMENTING DECISION of 19.1.2022: establishing a watch list of substances and compounds of concern for water intended for human consumption as provided for in Directive (EU) 2020/2184 of the European Parliament and of the Council

Voor de openbare waterleveranciers is deze verplichting al sinds 2002 opgenomen in de Vlaamse wetgeving. Nu wordt deze verplichting uitgebreid naar de private waterleveranciers met een distributienetwerk. Nieuw is dat er nu een duidelijk set van parameters wordt opgesomd die in dit kader gemeten moeten worden. Het zijn parameters die problemen kunnen geven als gevolg van risico's in de binneninstallatie, dus in de publieke gebouwen zelf. De risico's voor het punt van levering worden opgevangen via de andere monitoringsverplichtingen die op de waterleverancier rusten.

Dit is een uitbreiding van de Vlaamse wetgeving en ingegeven door de risicobeoordeling die de Europese richtlijn oplegt.

Het laatste deel - Deel B.5 gaat over de operationele monitoring. In dit deel zijn ook bedrijfsparameters opgenomen. Dit is een overname van Bijlage II Monitoring Deel A – lid 3 van de Europese richtlijn.

DEEL D - Steekproefmethoden en plaatsen van monsterneming is ook een overname van de Europese richtlijn.

Deze bijlage is opgedeeld in een DEEL A - microbiologische parameters en een DEEL B - chemische parameters en indicatorparameters. Voor beiden zijn prestatiekenmerken gespecificeerd. In de opmerking bij tabel 1 is de meetonzekerheid gedefinieerd.

De informatie die aan het publiek ter beschikking gesteld wordt, is in deze bijlage gespecificeerd waarbij de omzetting van de richtlijn verzekerd wordt. Voor de openbare waterleverancier en de private waterleverancier die gebruik maakt van een privaat waterdistributienetwerk is dit opgesomd in DEEL A, voor de overige private waterleveranciers in DEEL B.

Dit is een overname van het artikel van de richtlijn.

////////////////////

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het gunstig advies van IF werd bekomen op 22 juni 2022. Het begrotingsakkoord is niet vereist.

Behoudens een budgettaire impact die gekoppeld is aan de invulling die door Europa gevraagd wordt rond de toegang tot drinkwater en dan specifiek het voorzien van binnen- en buitentappunten op openbare locaties en in (overheids)gebouwen, is er geen impact te verwachten van dit besluit op het budget van de Vlaamse overheid. Er is voorzien in de opmaak van een actieprogramma voor het verbeteren van de toegang tot drinkwater in uitvoering van dit besluit. Het ambitieniveau zal in kader van de opmaak van dit actieprogramma worden vastgelegd in dialoog met de relevante administraties binnen de VO en in evenwicht met de beschikbare middelen.

De implementatie van de richtlijn voorziet in extra en meer intensieve uitvoer van het takenpakket-
cf. opgesomd onder item C impact op het personeel van de Vlaamse Overheid. Het voorzien van
externe expertise ter ondersteuning van de bevoegde entiteiten wordt beoogd voor
gezondheidsaspecten, leefmilieuaspecten, operationele of bouwtechnische aspecten en
preventie/sensibilisatie. Het benodigde budget voor de ondersteuning kan geraamd worden op
300.000 euro per jaar. Deze zal binnen de beschikbare refertekredieten opgevangen worden.

B. ESR-TOETS

/

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Ondanks de maximale responsabilisering van de openbare waterleveranciers zijn er voor de invulling van dit besluit 2 VTE (niveau A 111) nodig. Het betreft een minimale versterking van het beschikbare VTE-inzet met 1 VTE voor de bevoegde entiteit Leefmilieu en 1 met VTE voor de bevoegde entiteit Volksgezondheid.

Ten opzichte van de huidige werking zijn volgende taakverruiming(en) aan te merken:

- Een verhoogde opvolging en aansturing van de risico gebaseerde werking van zowel de openbare waterleveranciers maar zeker ook de private waterleveranciers is nodig. Als lidstaat moeten we t.a.v. de Europese Commissie de conformiteit met de bepalingen van de artikels 7, 8, 9 en 10 kunnen garanderen en tevens tijdig en volledig invulling geven aan de rapporteringsverplichting richting de Europese Commissie. In belangrijke mate zal gebruik gemaakt worden van het instrument richtlijnen ten einde de nodige sturing te geven en tevens te komen tot een geharmoniseerde implementatie. De opmaak en periodieke evaluatie en bijsturing van deze richtlijnen en de daaraan gekoppelde opvolging van de correcte toepassing ervan, kan onvoldoende worden gerealiseerd binnen het beschikbaar aantal VTE-kader.
- De uitwerking van het gevraagde beleid rond toegang tot water zijn in belangrijke mate te beschouwen als nieuwe taken. Hoewel we ook hier vooral de openbare waterleveranciers responsabiliseren, is er de nood om richtlijnen op te stellen en te voorzien in een stakeholderdialoog met andere betrokken lokale en gewestelijke overheden gericht op het opstellen van een actieprogramma. Ook over deze aspecten vraagt de Europese Commissie een systematische rapportering. De meer systematische en sluitende opvolging van de niet-aansluitbare putwatergebruikers zal ook zorgen voor meer werk op vlak van het adviseren van gebruikers etc.
- Gekoppeld aan de gevraagde verhoogde aandacht voor lood in drinkwater, is uitrol van een derde actieplan Loodpreventie in drinkwater wenselijk.

////////////////////////////////////

- Het beleid rond de materialen in contact met drinkwater dat op Europees niveau wordt uitgerold, vraagt opvolging en implementatie. Hiervoor is er ook een noodzaak om kennisopbouw binnen de VO te kunnen verzekeren.
- De focus op een verhoogde transparantie en rapportering t.a.v. het grote publiek en een betere gerichte informering van de klant, vergroot. Dit vraagt een verhoogde mate van aansturing en opvolging van de openbare waterleveranciers.
- De VMM volgt nu zo'n 100 tal private waterleveranciers op. Gezien de ontwikkelingen rond circulariteit en hergebruik, schat de VMM in dat het aantal private waterleveranciers toeneemt. Gezien de mogelijke risico's op de gezondheid is een betere opvolging dan ook wenselijk.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De gemeenten hebben de bevoegdheid om in te staan voor de openbare waterbevoorrading. De waterbedrijven krijgen de opdracht van de gemeenten om in deze openbare waterbevoorrading te voorzien.

Voor de toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie is er een directe relatie met de lokale besturen. Via een stakeholdersanalyse worden de steden en gemeenten nauw betrokken bij de opmaak van de analyse rond de toegang tot water. Een inschatting op de werkbelasting van een gemiddelde gemeente komt op ca. een halve werkdag voor 1 VTE.

De lokale besturen worden ook mee betrokken bij de opmaak van het 5 jaarlijks actieprogramma rond de toegang tot water waar dan vooral het aspect van de plaatsing van drinkwaterfontein en het voorzien van infrastructuur voor een desgevallend betere toegang tot kwetsbare groepen relevant is. Er wordt hierover nog geen beslissing genomen en het ambitieniveau zal in dialoog worden vastgelegd in kader van de opmaak van het actieprogramma zelf. De budgettaire impact kan dus niet worden ingeschat op dit ogenblik.

4. VERDER TRAJECT

- Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° het besluit van de Vlaamse Regering inzake de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie definitief goed te keuren;

2° de minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten het besluit te laten bekendmaken in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMİR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

////////////////////////////////////

6. BIJLAGEN

A. OVERZICHT PER ARTIKEL

A. OVERZICHT PER ARTIKEL

Nieuw drinkwaterbesluit	Europese richtlijn 2021/2184	Overname bestaand beleid (BVR 13/12/2002)	Nieuw eigen beleid
Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen			
Art. 1.			
§1. §2.	x	x	
§3			x
Art. 2.			
1°, 2°, 3°		x	
4°	x		x
5°, 6°	x		
7°, 8°, 9°		x	
10°, 11°		x	
12°, 13°, 14°, 15°	x		x
16°	x		
17°, 18°		x	
19°	x		x
20°	x	x	
Art. 3.			
		x	
Hoofdstuk 2. Kwaliteitsaspecten levering water bestemd voor menselijke consumptie			
Afdeling 1. Algemene bepalingen kwaliteit			
Art. 4.			
§1. ,§2. §3.	x	x	
Art. 5.			
§1. §2.	x	x	
§3. §4. §5.		x	
Afdeling 2. Aanleg en eerste ingebruikname van nieuwe watervoorzieningssystemen			
Art. 6.			
§1. §2.			x
§3.	x	x	
Afdeling 3. Risicogebaseerde benadering			

////////////////////

Art. 7.		
§1. §2. §3.	x	x
§4. §5 §6.	x	
Art. 8.		
§1. §2. §3. §4. §5. §6.	x	x
Art 9.		
§1. §2. §3.	x	
§4.		x
§5.	x	
Art. 10.		
§1.	x	
§2.	x	x
§3.	x	
Art. 11.		
	x	
Art. 12.		
	x	
Afdeling 4. Monitoring		
Art. 13.		
§1. §2 §3. §4.	x	x
Art 14		
§1.	x	x
§2.	x	x
Art. 15		
§1. §2.	x	x
Art. 16		
		x
Art 17.		
§1. §2. §3.	x	x
Afdeling 5. Herstelmaatregelen en beperkingen van het gebruik		
Art. 18.		
§1. §2. §3. §4 §5. §6. §7. §8. §9.	x	x
Art. 19.		
§1. §2.	x	x
Art. 20.		
		x

////////////////////////////////////

Afdeling 6. Afwijkingen

Art. 21.

§1. §2. §3. §4. §5.

X

X

Hoofdstuk 3. Kwantiteitsaspecten levering water bestemd voor menselijke consumptie

Afdeling 1. Toegang tot het water bestemd voor menselijke consumptie

Art.22.

§1 §2. §3. §4. §5.

x

Art. 23.

§1. §2.

X

§3. §4.

x

x

Afdeling 2. Verzekeren van de waterlevering

Art. 24.

§1. §2 §3

X

Art. 25.

§1. §2. §3.

Y

Art 26

X

Art. 27.

§1. §2. §3.

x

Art. 28.

X

Art. 29.

X

Hoofdstuk 4. Informatie aan het publiek

Art. 30.

§1. §2.

X

Art. 31.

X

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Art. 32.

X

Art. 33.

X

Art. 34.

X

////////////////////////////////////

////////////////////////////////////

Pagina 41 van 41